

MARIAN GUMĂ, CERCETĂTOR AL EPOCII BRONZULUI ȘI EPOCII FIERULUI ÎN BANAT

Sorin M. Petrescu

Absolvent al Universității București în 1975, Marian Gumă s-a impus în cei 23 de ani de activitate ca un specialist respectat în arheologia românească.

Odată cu primele sale cercetări, străduința lui neobosită a fost pe deplin răsplătită în 1979, când în colaborare, definește grupul cultural Balta Sărată într-un studiu rămas până astăzi de referință. Căutările sale fructuoase – în spațiul bănățean ce-l iubea atât de mult – vor continua, dezvăluind importante vestigii ale epocii metalelor. De numele lui se leagă cele două campanii de săpături de la Valea Timișului (1976-1983, 1990), așezare reprezentativă pentru civilizațiile de tip Balta Sărată și Basarabi.

În paralele cu cercetările de la Valea Timișului s-a implicat decisiv într-o serie de cercetări din Clisura Dunării. În urma campaniilor de săpături de la Coronini (fost Pescari), Gornea și “Stenca” Liubcovei a prelucrat un imens material arheologic, studiile redactate și publicate în reviste prestigioase ca “Dacia N.S.”, “Banatica”, “Thraco-Dacoca”, “Tibiscum”, “Acta Musei Napocensis” etc., devenind esențiale pentru cunoașterea bronzului și Hallstatt-ului bănățean.

Spirit neobosit, s-a implicat în cercetările de la Vrani și cele referitoare la necropola plană de incinerare de la Ticvanu Mare.

Printr-un volum de muncă uriaș a reușit să se impună în Banat și în țară ca un specialist de marcă al epocii metalelor și nu numai.

Urmare a cercetărilor proprii combinate cu capacitatea deosebită de sinteză, în 1993 și-a susținut doctoratul cu o teză tratând *Civilizația primei epoci a fierului în sud-vestul României*, lucrare pentru care a fost distins cu premiul “Nicolae Bălcescu” al Academiei Române pe 1993, devenind carte de referință pentru studierea acestei epoci în Banat.

Spirit neobosit, a fructificat la maximum propriile cercetări și observații, a sintetizat toate cercetările și opiniile celorlalți arheologi și a predat tiparului în 1997 o altă lucrare așteptată de mult și care umple un gol în literatura de specialitate: *Epoca Bronzului în Banat*. Meritul acesteia constă în prezentarea – aproape didactică – a etapelor epocii bronzului din Banat, analizând și clarificând problemele incerte până la el ale epocii bronzului.

Și dacă adăugăm la aceste realizări cele peste 20 de studii și articole publicate în țară și străinătate, avem imaginea activității duse de Marian Gumă pe tărâmul studierii epocilor bronzului și fierului din Banat.

În sfârșit, portretul schițat sumar al lui Marian Gumă nu poate fi complet fără a aminti și o altă trăsătură caracteristică lui, anume grija privind munca truditore și fecundă a colegilor mai mici – studenți și arheologi. Sunt vii în memoria acestora discuțiile până spre zori – adesea polemice, dar întotdeauna fructuoase.

Această grijă s-a manifestat îndeosebi prin colaborare pe șantierul arheologic cu studenți și apoi arheologi de la muzee din Transilvania, pe care i-a ajutat în formarea lor profesională.

Nu greșim dacă afirmăm că în prea scurta lui viață, Marian Gumă pe lângă rezultatele științifice remarcabile a reușit să închege și o școală arheologică în Banat.